

שאלה:

בענייני מלחמה מדובר הרבה על מלחמת מצוה ומלחמת רשות. איזו מלחמה נחשבת מלחמת מצוה ואיזו מלחמת רשות?

תשובה:

עיקר התשובה לשאלתך נמצאת בדברי הרמב"ם פרק ה' מהלכות מלכים הלכה א', על בסיס הגמרא בסוטה מד' עב.

לדברי הרמב"ם מלחמת מצוה היא:

1. מלחמה נגד שבעת העמים (שהיו בארץ לפני כיבוש יהושע).
2. מלחמת מחיית עמלק.
3. עזרת ישראל מיד צר הבא עליהם.

הרמב"ן בהשגותיו לספר המצוות, מצוות עשה ששכח הרמב"ם מצוה ד' מוסיף:

4. מצווה לכבוש את ארץ ישראל מיד כל נכרי המחזיק בה.

הרמב"ם מגדיר מלחמת רשות כ-

"מלחמה נגד שאר עמים (לא שבעת העמים) כדי להרחיב גבול ישראל ולהרבות בגדולתו ושמעו."

בלי להגדיר באופן מדויק את פרטי דבריו נעמוד על כך שבמלחמת הרשות המלחמה היא מחוץ לגבולות ארץ ישראל ולא נועדה להצלת נפשות. זו מלחמה שיש בה הרווחה והרחבה.

[בהמשך, בתשובה נפרדת נעסוק, בשאלה המתבקשת, מה מעמדן של מלחמות צה"ל ומדינת ישראל בזמן הזה.]

מקורות:

סוטה מד' ע"ב משנה וגמ' בעניין מלחמת מצוה ורשות.
ברכות ג' ע"ב בסוף העמוד.
רמב"ם הלכות מלכים ומלחמות פרק ה' הלכה א.
רמב"ן השגות לספר המצוות מצוות עשה ששכח הרמב"ם מצוה ד'.

נכתב ע"י הרב משה אברמן, לשעבר ראש כולל תורה מציון בשיקגו (תשנ"ח-תשנ"ט)

לתגובות: moshaber@gmail.com